

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. VI. De conditionibus requisitis ad legitimam præscriptionem
consuetudinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

vim gravem extorti, cum talis vis ab extrinseco illata tollat voluntarium.

3. Debent exerceri à populo introducete Consuetudinem, quasi ex obligatione, sive animo, saltem interpretativo, introducendæ Consuetudinis obligantis, neque enim actus agentium operantur ultra intentionem eorum, qui tales actus exercent *c. fin. de prabend.*

§. V.

Quomodo debeat Consuetudo esse rationabilis, & legitime præscripta?

EX ult. *c. h. t.* probatur, quod Consuetudo, ut vim aliquam habeat, debeat esse rationabilis, & legitime præscripta. Rationabilis autem dicitur illa Consuetudo, quæ est de re honestâ, ac utili reipublicæ; sive ut alii fustis eam expli- cant, quæ non est contraria juri naturali, nec divino positivo, nec religioni adversatur, nec est contra Ecclesiæ libertatem, nec licentiam, vel occasionem peccandi præbet, nec bono communi, & publico noxia est &c. de quibus omnibus, utrum Consuetudo ea habeat, prudentis judicis arbitrio relinquendum putant aliqui. Ut autem legitime præscripta dicatur, debet tanto tempore cum bona fide, & aliis conditionibus, ad introducendam Consuetudinem requisitis, esse continuata, quantum ad legitime præscribendum de jure requiritur, ut pluribus mox dicitur.

§. VI.

De Conditionibus requisitis ad legitimam præscriptionem Consuetudinis.

Resp. 1. Ad introducendam Consuetudinem præter legem, si viâ

conniventia illa introducatur, id est, si introducatur sciente & tolerante Principe, cum tamen facile contradicere posset, si vellet, probabilis est, non requiri certum tempus, quia tunc non tam per præscriptionem, sed per tacitam Principis personalem approbationem introducitur Consuetudo. Sufficit ergo ad introducendam talem Consuetudinem tanto tempore eam continuare, quantum necesse est, ut ex prudenti arbitrio Princeps consensisse in eam personaliter cense- ri possit. Si verò via præscriptionis, ignorante scil. Principe, Consuetudo civilis introducenda sit, requiritur, & sufficit Decennium, quo elapso vim juris non scripti Consuetudo illa habet; cum enim ad introducendum jus per præscriptionem longum tempus, de jure Civili requiratur *l. de quibus 32. & l. sequente FF. de legibus ac toto Tit. C. qua sit longa Consuet.* longum autem tempus cen- seatur Decennium §. 1. *instit. de usucap. l. ult. & toto Tit. Cod. de præscript. long. temp.* consequenter ad introducendum taliter viâ præscriptionis jus Consuetudinis sufficit decennium: quod ipsum tempus rectè putant DD. sufficere ad introducendum viâ præscriptionis jus Consuetudinis Canonice præter legem, saltem si non derogetur juri alterius Ecclesiæ, cum enim in illis, quæ non sunt contra, sed tantum præter jus Canonicum, nihil certi quoad tempus statuatur, videntur ea observanda ad præscriptionem, quæ sunt de jure Civili statuta. Si tamen Consuetudini introducendæ resistat lex, non quidem reprobanda eam, tanquam irrationabilem, aut corruptelam (quæ Consuetudo, quamvis immemorialis sit,

ad præscriptionem non sufficit) sed expressè eam prohibendo, requiritur cum titulo (saltem colorato) 40. annorum tempus, vel sine titulo tempus immemorabile, id est, tempus, de cujus initio memoria non exstat. Requiritur autem, ut hæc etiam consuetudo, cuiuscunque temporis illa sit, si viâ præscriptionis novum jus introducere debeat, legitimo tempore sit continuata, & semel cœpta, nullo actu contrario sit interrupta, juxta communem Doctrinam de præscriptione.

Resp. 2. Quamvis multi valdè probabiliter doceant non requiri bonam fidem ad introducendam consuetudinem præter legem, cum actus mali in tali casu non tam sint causa consuetudinis, quam indicia consensus Principis, vel juris; & consuetudo in facto esse honesta sit, ac rationabilis, & utilis communi bono, licet in fieri peccatum includat: probabilius tamen distinguunt alii, & concedunt quidem, quòd ad consuetudinem viâ conniventia introducendam, non requiratur bona fides, quia princeps in tali casu sciens & tolerans actus ad consuetudinem introducendam requisitos, quos faciliè prohibere posset, si vellet, meritò censetur ad introducendum jus consuetudinis consentire; quòd si tamen viâ præscriptionis, & ignorante Principe novum jus consuetudinis introducatur, tunc bona fides, aut probabilis ignorantia præscribentium, quæ actus suos malos esse ignorant, requiritur, cum ex regula 2. in 6. Possessor malæ fidei nullo tempore præscribat, ita ut nec incipere, nec currere possit cum mala fide præscriptio.

§. VII.

De interpretatione & extensione Consuetudinis.

Consuetudo, quæ est secundùm legem duplicem habet effectum. Primus est legem scriptam declarare, vel interpretari, si sensus illius dubius sit sive obscurus c. cum dilectus 8. h. e. ubi dicitur, consuetudo optima legum interpretes. Secundus est, quòd legem confirmet: *instituantur enim leges, cum promulgantur; firmantur, cum moribus utentium approbantur*, dicitur in *Can. in istis. distinct. 3.* Si tamen consuetudo sit præter, vel contra jus, & huic repugnet, ordinariè & regulariter extendi non debet ab hoc casu ad alium; vel ab uno loco ad alium, vel à Persona ad Personam, cum enim sit stricti juris, consequenter tantum habet de potentiâ, quantum de usu, nisi subinde similis æquitatis ratio similia jura suadere videatur: & hinc, si consuetudo aliqua à solis Laicis observata fuit in materiâ merè civili cum consensu etiam laici Magistratus, non obligat illa Clericos, qui sunt diversi fori, nisi nihil illa præjudicaret immunitati Ecclesiasticæ, & non tam onerosa esset, quam pro communi civium, quæ talium, bono, quo in casu saltem indirectè obligarentur Clerici: si verò consuetudo versetur circa materiam merè spiritualem, obligabuntur illi Clerici & Laici, & quidem ex consensu Prælati Ecclesiastici tantùm, cui in ordine ad talem materiam tam Laici quam Clerici subijciuntur.